

O. P. JINDAL SCHOOL, SAVITRI NAGAR
Periodic Test - I (2023 – 2024)

Class: IX
Subject: Sanskrit

MM: 20
Time: 1 Hrs.

Name: _____ Class / Section: _____ Roll No.: _____

General Instructions: All questions are compulsory.

प्र० 1 अधोलिखितं पद्यांशं ध्यानेन पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत—

निनादय नवीनामये वाणि ! वीणाम्

लतानां नितान्तम् सुमः शान्ति शीलम्।

चलेदुच्छलेत्कान्त सलिलं—सलिलम्

तवाकर्ण्य वीणामदीनां नदीनाम्।।

- क) एकपदेन उत्तरत — (½×2=1)
अ 'सुमं' शब्दस्य पर्याय पदं किम् अस्ति ?
ब नदीनाम् पदे का विभक्ति ?
- ख) पूर्णवाक्येन उत्तरत— (1×2=2)
अ लतानां नितान्तम् सुमः शान्ति शीलम् किम् ?
ब वसन्ते नदीनां कान्तसलिलं किम् कुर्यात् ?
- ग) निर्देशानुसार उत्तरत— (½×4=2)
अ 'नितान्तम्' शब्दे का विभक्ति ?
ब 'लतानाम्' एतस्मिन् पदे मूलपदं किम् ?
स श्लोके ' उच्छलेत्' इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम् ?
द 'निनादय' शब्दस्य कः अर्थः।

प्र० 2 स्थूलपदानि अधिकृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत— (1×5=5)

- क सनीरे समीरे मन्दं—मन्दं वहति।
(अ) कया (ब) कथं (स) का (द) कान्
- ख कलापाः ललित कोकिला काकलीनाम्।
(अ) केषाम् (ब) केन (स) काम् (द) किम्
- ग सूर्योदयात् पूर्वमेव बालिका तत्रोपस्थिता।
(अ) कया (ब) कस्मात् (स) कस्य (द) कस्या
- घ त्वम् शीघ्रमेव स्वगृहं गच्छ।
(अ) कस्याः (ब) कुत्र (स) कस्यै (द) कम्
- ङ तस्याः अपि एका पुत्री आसीत्।
(अ) कस्याः (ब) कस्मै (स) कस्यै (द) का

प्र० 3 निम्नवाक्येषु स्थूलपदानाम् समुचितं संधि-विच्छेदं वा लिखत-

($\frac{1}{2} \times 10 = 5$)

- i विद्यासमं चक्षुः न + अस्ति ।
- ii हित + उपदेशः नारायणपंडितस्य कृति ।
- iii अहं वनोत्सवं द्रष्टुम गच्छामि ।
- iv मम विद्यालयस्य भवनम् विशालम् अस्ति ।
- v गण + ईशः लम्बोदरः अपि कथ्यते ।
- vi नाविकः नौकां चालयति ।
- vii मुनीन्द्राः वने वसन्ति ।
- viii मंचे नायकः अभिनयं करोति ।
- ix शायं सूर्य + अस्तः भवति ।
- x शिष्यः लघु + उत्तरम् लिखति ।

प्र० 4 पर्याय पदानि मेलयत-

($\frac{1}{2} \times 5 = 2\frac{1}{2}$)

अ	ब
प्रबुद्धः	आम्नाः
विलोक्य	कोमलम्
दुहिता	जागृतः
रसालाः	दृष्ट्वा
मृदुम्	सुता

प्र० 5 अधोलिखित पदानां विलोमपदानि लिखत-

($\frac{1}{2} \times 5 = 2\frac{1}{2}$)

कठोरम् , शीघ्रम्, प्राचीनम्, नीरसः, कटु